

Underlag för budget 2025 med inriktning för 2026 och 2027 för stadsbyggnadsnämnden, Dnr 2024-04349-1.2.1

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt stadsbyggnadskontorets förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden godkänner förslag till underlag för budget 2025 med inriktning 2026 och 2027, samt överlämnar ärendet till kommunstyrelsen.
- 2 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 4 april 2024.
Bil § 7

Tjänsteutlåandet avser underlag för budget 2025 med inriktning för 2026 och 2027 för stadsbyggnadsnämnden.

Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Mats Johnsson (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Björn Ljung (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V) och Cecilia Obermüller (MP) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Jonas Naddebo (C) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar följande:
 - a) Att delvis godkänna kontorets förslag till underlag för budget 2025 med inriktning 2026 och 2027.
 - b) Att återkomma med ett förslag till inriktning utifrån Centerpartiets reservation i kommunfullmäktige.
 - c) Att därutöver anföra följande:

Stockholm ska vara en växande och attraktiv stad som lockar människor, företag och besökare från hela världen. Stadsbyggnadsnämnden ska aktivt arbeta för en hög takt i bostadsbyggandet och en socialt och från miljösynpunkt hållbar bostadsförsörjning, där stadens klimatavtryck minskar. Centerpartiet har högre ambitioner än vänstermajoriteten: Stockholm ska vara en ledstjärna i klimatarbetet och staden ska vara fossilbränslefri senast 2035. Nämnden ska bidra till att skapa fysiska strukturer som gör det lätt att leva och resa miljövänligt och som minskar transportbehovet.

Centerpartiet tror på alla människors förmåga att själva forma sin egen framtid. Det viktigaste är inte varifrån du kommer, utan var du är på väg. Centerpartiet vill staka ut en hoppfull väg framåt för ett Stockholm som håller ihop. I Centerpartiets budgetreservation för 2024 återfinns därför följande inriktningsmål:

- En öppen, trygg och attraktiv storstad med möjligheter och valfrihet för alla
- En hållbart växande och dynamisk storstad
- En innovativ stad med ansvarsfull och hållbar ekonomi

Alla stadsdelar ska utvecklas med en blandning av bostäder, arbetsplatser, handel, natur, kultur, idrottsytor, skolor och förskolor. Det är avgörande att prioritera att få fram tillräckligt med bostäder i olika upplåtelseformer och prisnivåer. Det avstannade bostadsbyggandet riskerar att påverka både tillgången på lediga bostäder och boendekostnaderna negativt, vilket kan leda till ökad segregation och påverka stadens framtida tillväxt. Tyvärr lyser de politiska förslagen från majoriteten med sin frånvaro.

Det rådande ekonomiska läget och det avstannade bostadsbyggandet utgör en stor utmaning, men Stockholm lider fortfarande av en stor bostadsbrist. Givet de långa ledtiderna inom stadsutvecklingsområdet har inte staden råd med att idéerna helt avstannar i väntan på bättre ekonomiska tider. När de ekonomiska förutsättningarna blir bättre måste det gå snabbt att sätta spaden i marken.

Centerpartiet har höga ambitioner att utveckla staden. Vi har bland annat föreslagit en överdäckningsstrategi i syfte att överdäcka stadens spår- och trafikleder med bostäder. Att bygga högt och tätt på redan hårdgjord mark i kollektivtrafikhärlagen ger stora samhällsvinster. Centerpartiet vill också fortsätta att nämnden ska utveckla och levandegöra Järvafältet och stadsdelarna runt fältet genom att

De ökande kostnaderna för bostadsanpassning belyser ett problem där ökade kostnader eller minskade intäkter i en del av nämndens verksamhet tvingar fram besparingar i annan verksamhet som borde vara helt orelaterade. Här finns det ett behov av att se över hur budgeten är konstruerad så att viktig verksamhet hos nämnden inte tvingas till besparingar som hade varit bättre att göra i andra delar av stadens verksamhet.

Nämndens arbete för att förbättra kundnöjdheten bedöms behöva fortsätta under treårsperioden, bland annat med fokus på fortsatt digitalisering och automatisering. Centerpartiet har i sin budgetreservation avsatt medel för att införa en bygglovsrobot, något som varit en framgångsfaktor i Nacka, gett snabb och effektiv service till invånarna och bidragit till att kommunen fått bäst NKI-resultat i landet för kommuner över 100 000 invånare.

Stockholm ska vara en öppen, företagsam, grön, trygg och innovativ stad. Därför hänvisar vi till Centerpartiets budgetreservation i kommunfullmäktige för vilka prioriteringar som bör ligga till grund för planeringen för perioden 2025-2027.

- 3) Johan Nilsson m.fl. (M) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt följande:
 - a) Att avslå kontorets förslag till beslut.
 - b) Att stadsbyggnadskontoret återkommer till nämnden med ett förslag till underlag för budget 2025-2027 som utgår ifrån Moderaternas budgetreservation i kommunfullmäktige.
 - c) Att därutöver anföra följande:

Vi ser med stor oro på den rödgröna majoritetens ideologiskt drivna förtätningsiver i stadens kulturhistoriskt viktiga villaområden. Detta trots att staden under förra mandatperioden antog en strategi i syfte att värna villastäderna mot ovarsam exploatering

- 4) Mats Johnsson (SD) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att avslå kontorets förslag samt att därutöver anför följande:

SD noterar majoritetens förslag till budget och föreslår avslag med hänvisning till SD budgetförslag för Stockholms stad och de delar däri som avser stadsbyggnadsfrågor.

- 5) Björn Ljung (L) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar följande:
 - a) Att delvis bifalla kontorets förslag till beslut.
 - b) Att uppdra åt kontoret att återkomma med förslag till inriktningsbeslut i enlighet med vad som nedan anföras.
 - c) Att därutöver anföras följande:

Vi liberaler anser att staden är till för människan och bör få så stora möjligheter att kunna röra sig fritt utifrån hennes förutsättningar och villkor. Det förutsätter att staden och dess förvaltningar stärker framkomligheten för alla som vistas och bor i vår stad. På så vis möjliggör vi för den enskilde individen att själv kunna styra över de verkligt avgörande besluten i livet. I Liberalernas förslag till budget 2025 för fastslås därför tre inriktningsmål för stadens verksamheter.

1. Ett frihetens Stockholm som ger varje individ möjligheter att uttrycka sig och förutsättningar att leva ett självständigt liv.
2. Ett grönt och innovativt Stockholm som är ledande i klimatomställningen och ger goda förutsättningar för ett fritt närings- och kulturliv.
3. Ett Stockholm med god ekonomi som slår vakt om de mänskliga rättigheterna, öppenhet och valfrihet.

Syftet med underlaget för budget 2025 med inriktning för 2026 och 2027 är att beskriva och analysera de kommande årens utveckling och konsekvenserna för staden. Identifierade utvecklingsbehov och strategiska prioriteringar ska redovisas.

Krisen inom byggbranschen med skenande byggkostnader och avstannade byggstarter har satt stadens ambitioner om att nå bostadsmålen på prov. Vi befärar att det avstannade bostadsbyggandet kommer påverka både möjligheten att efterfråga tillgängliga bostäder men även boendekostnaderna negativt – vilket kommer leda till stora problem för staden att locka arbetskraft till staden.

Med majoritetens löften och tonläge i valrörelsen avseende bostadsbyggandet men med god vetskap om marknadsläget är det anmärkningsvärt att styret nu när man väl har fått

stockholmarnas förtroende anser sig bemöta bostadskrisen på ett trovärdigt sätt samtidigt som vi ser de siffror som presenteras.

Här har Liberalerna presenterat ett antal förslag för att få igång bostadsbyggandet, exempelvis att förenkla omdaning av kontorshus till bostäder samt en revidering av markanvisningspolicyn för att öronmärka bostäder som kan efterfrågas av fler byggs.

Här bör nämnden ge förvaltningen i uppdrag att ta fram en modell där olika avgifter vid detaljplaner delas upp i tid, detta skulle underlätta för byggandet även under rådande lågkonjunktur.

Tillåts detta fortsätta kommer Stockholm uppleva svårigheter att täcka sitt kompetensförsörjningsbehov då allt fler kommer tvingas välja bort Stockholm på grund av höga boendekostnader eller avsaknaden av ett långsiktigt boende.

I den förvärrade bostadsbristens spår ser vi även risken att staden kommer få problem att kunna erbjuda sina invånare den service och välfärd de betalar för genom skattsedeln då det kommer finnas brist på kompetent och tillgänglig personal att anställa

Stockholm behöver bostäder här och nu. Att lägga ner Bromma flygplats och gå vidare med projektet att bygga bostäder med så stora osäkerheter samt beräknad inflyttning om 20-30 år, anser Liberalerna inte är ett ansvarsfullt sätt att uppfylla stadens bostadsförsörjningsansvar.

Projektet kommer med stor sannolikhet kräva stora resurser och fokus från andra bostadsprojekt som ligger närmare i tid vilket är negativt både för staden men även de som är i behov av en bostad inom den närmaste tiden. Tvärtom verkar detta projekt vara det enda som den rödgröna majoriteten har för att kunna säga att man uppfyller bostadsförsörjningsansvaret.

Vidare bör nämnden vidareutveckla villastrategin med mål om att gestaltning och grönytefaktor ges en avgörande roll i bedömning av exploatering i villaområden.

I övrigt hänvisar vi till vår budgetreservation.

Beslutsgång

Ordföranden Jan Valeskog (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Jan Valeskog m.fl. (S), Maria Mustonen m.fl. (V) och Cecilia Obermüller (MP).

Ersättaryttrande

Mikael Valier Furtenbach (KD) lämnar ersättaryttrande enligt följande:

Stadsbyggnadsnämndens kärnverksamhet behöver renodlas, inte användas som verktyg i politiska syften. Vi menar att det primära målet i stadsutvecklingen är att motverka bostadsbristen genom att bygga samman staden på ett attraktivt och socialt hållbart sätt med blandade upplåtelseformer i hela staden utifrån varje stadsdels lokala förutsättningar. Vänsterpartiernas uttryckliga ambition att använda stadsutvecklingen för att tränga bort trafik och förtäta renodlade villaområden med flerbostadshus kommer markant försvåra arbetet och riskerar stockholmarnas förtroende för stadsutvecklingspolitiken.

Vi noterar särskilt att kontoret efterfrågar ytterligare vägledning i arkitekturfrågor för att ny bebyggelse ska ske med kvalitet och omsorg för stadens historia och karaktär. Kristdemokraterna har systematiskt förespråkat en politik som värnar Stockholms värdefulla karaktär: varsam förtätning, bevarande av renodlade villaområden, behovet av god arkitektur samt återställande av förlorade värden till följd av tidigare brutalistisk stadsutveckling.

Underrättelse

Kommunstyrelsen ska underrättas om beslutet.